הלכה · משנה תורה · מפרשים · ציוני מהר״ן · ספר עבודה

ציוני מהר"ן על משנה תורה, הלכות מעשה הקרבנות

רבי נחום אש

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ציוני מהר"ן על משנה תורה, הלכות מעשה הקרבנות

רבי נחום אש

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ציוני-מהרן-על-משנה-תורה-הלכות-מעשה-הקרבנות/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ג 4
הלכה י 4
הלכה יא 4
פרק ה 4
הלכה יג 4
פרק ז 4
הלכה ה 4
פרק ח 5
הלכה יד 5
הלכה טו 5
פרק ט 5
הלכה ו 5
הלכה ח 5
הלכה כד 6
פרק י 6
הלכה ב 6
פרק יד 7
הלכה ב 7
הלכה יד 7
פרק יט 7
הלכה טז 7

פרק ג

הלכה י

ושלשה מן הסנהדרין סומכין עליו. וכ' הכ"מ בפ"ק דסנהדרין דף ב' סמיכת זקנים בשלשה והלח"מ הקשה ע"ז דהא שם נחלקו בזה ר"ש ור"י ור"י ס"ל דסמיכת זקנים ועריפת עגלה בחמשה והי"ל לרבינו לפסוק כר"י דהא קי"ל כר"י לגבי ר"ש ועוד דבעריפת עגלה פסק כר"י ועי' מה שתירץ, ועי' ביבמות דף ק"א ע"ב דשם הגי' ר' יוסי במקום ר"ש ולפ"ז ל"ק קושית הלח"מ דהא קי"ל כר' יוסי לגבי ר' יהודה כדאיתא בעירובין דף מ"ז ע"ב, אבל עדיין יוקשה מדברי רבינו בהל' סנהדרין. אולם באמת טעם רבינו בזה דפסק בסמיכה כר"ש ובעריפה כר"י נובע מדברי הירושלמי דסנהדרין פ"ק ה"ב ובסוטה פ"ט ה"א דאיתא שם אמר רבי נראין דברי ר"י בעריפה דלא דריש ויצאו ונראין דברי ר"ש בסמיכה דלא דריש וסמכו ע"ש ועי' במרה"פ שם בסנהדרין פ"ק ה"ב במשנה. שוב מצאתי בלח"מ פ"ה מהלכות סנהדרין ה"ה שתירץ בעצמו כן ע"פ הירושלמי:

הלכה יא

סמך חוץ לעזרה חוזר וסומך מבפנים. הכ"מ השמיט לציין מקורו אבל דבריו מבוארין בתו"כ ויקרא דיבורא דנדבה ריש פרק ד' דאיתא שם לפני ה' וסמך ידו ואין סמיכה בבמה כו' לפני ה' וסמך אע"פ שסמך מבחוץ יחזור ויסמוך מבפנים ע"כ:

פרק ה

הלכה יג

עי' במל"מ ודבריו תמוהין שלא זכר גמרא ערוכה במנחות דף כ"ז סוף ע"ב אלא דמקדש שני דלא הוו ארון וכפורת ה"נ דלא עביד הזאות אמר רבה בר עולא א"ק וכיפר את מקדש הקודש מקום המקודש לקודש ע"כ:

פרק ז

הלכה ה

ושריפת כל הנשרפין כשירה בזר ובלילה. בכ"מ לא הראה מקור לזה אבל דבריו מבוארין בירושלמי פ"ו דיומא הל"ו דאיתא שם תנא ר' זכיי זר ששרף מטמא בגדים לא צורכה דלא (פי' לא קא מיבעיא לן אלא) מהו שיהיו כשרים בלילה ק"ו מה אם הקטר

אימורים שאינן כשרין בזר כשרים בלילה אלו שהן כשרין בזר אינו דין שיהיו כשרין בלילה וע"ש בש"ק ומרה"פ:

פרק ח

הלכה יד

ומבשל ושונה ומשלש מיד בין בכלי מתכות בין בכלי חרס וממרק ושוטף עד סוף אכילה. וכתב הכ"מ הכי משמע לרבינו מלישנא דחכמים שאמרו זמן אכילה שכל תוך זמן אכילה מבשל והולך אפילו כמה פעמים ע"כ. אבל באמת א"צ להוציא זה ממשמעות שדברי רבינו מפורשין בתו"כ צו פ"ז ברייתא ב' ואם בכלי נחושת אין לי אלא כלי נחושת מניין לרבות כל שאר מתכות ת"ל ואם בכלי נחושת בושלה מלמד שמבשל ושונה ומשלש ובאחרונה מורקו ושוטפו אין לי אלא כלי נחושת שמבשל ושונה ומשלש ובאחרונה מורקו ושוטפו ומניין לכלי חרש שמבשל ושונה ומשלש ובאחרונה שוברו ת"ל ישבר ואם בכלי נחושת בושלה ע"כ:

ובהשגות הראב"ד אבל הכל טעון מריקה ושטיפה פירוש קדשי הקדשים וקדשים קלים. השגה זו בטעות נכתבה כאן ומקומה לקמן בסוף הלי"ח עמש"כ רבינו אבל הכלי טעון מריקה ושטיפה והראב"ד היה גורס הכל במקום הכלי כמש"כ שם הכ"מ:

הלכה טו

כלי גללים וכלי אבנים כו' אלא הדחה בלבד. וכתב הכ"מ נראה שטעמו כו' ולא הראה מקורו. ודברי רבינו הם תוספתא הובא בסמ"ג מל"ת ע"ז ע"ח כלי אבנים אין טעונין מריקה ושטיפה אלא מדיחה וע"ש:

פרק ט

הלכה ו

ומפשיט ומוציא האימורין ואח"כ מנתח את הבשר. כ"ה במנחות דף ע"ז ע"ב ת"ר והקריב ממנו מן המחובר אלא מעתה דכתיב ואת כל חלבו ירים ממנו התם מאי מחובר איכא כדר"ח אמר אבימי דאר"ח אמר אבימי שלא ינתח בשר קודם שיטול אימורין. והכ"מ לא ציין מקורו:

הלכה ח

וכיצד מניחן על ידי הבעלים כו' עד ומניף הכל. עי' בכ"מ ודבריו תמוהין דמנ"ל לרבינו הא דנותן שתי הכליות ויותרת הכבד למעלה מחזה ושוק דהא בגמ' לא נזכר מזה כלל

ואדרבה דלשון אימורים שבגמ' משמע דכולל הכל גם שתי כליות ויותרת הכבד שכולם נקראים אימורים ומשמע דהכל נותן למטה. אבל באמת מקור דברי רבינו הוא בתו"כ צו פט"ז ברייתא ג' וז"ל שם כיצד הוא עושה יביא את החלבים ע"י הבעלים וחזה ושוק למעלה מהם שתי כליות ויותרת הכבד למעלה מהם אם יש שם לחם נותן למעלה מהם כו' ע"כ. ובהגהות הראב"ד שם הגיה דברי התו"כ כלשון הברייתא שבגמרא וכ"כ בד"ת שם שכן בדין שלא להפסיק בין העולין ובין נאכלין ע"ש. אבל רבינו נראה דגרס כגירסתנו והנך רואה שדברי רבינו נובעין מהתו"כ לא מהגמרא, ומצאתי בס' התוה"מ על התו"כ שם אות ק"נ שהעיר בזה וביאר שם דהברייתא שבגמרא חולקת עם התו"כ ולכן רבינו שפסק כהתו"כ לא הזכיר מה דאיתא שם בגמ' דצריך שיהיה בג' כהנים ושיהפך כו' (דלדעת הכ"מ הוא תימה גדולה למה השמיט מאמר הפשוט בגמרא) אך שזה הוצרך רק לפי הברייתא בגמרא שס"ל דכל האימורין היו למטה משא"כ להתו"כ ורבינו שהולך בשיטתו אין הכרח מן הכתובים דצריך שלשה כהנים ע"ש:

הלכה כד

שני מיני לחם שבנזיר וארבעה מיני לחם שבתודה מעכבין זה את זה ומעשה הלחם של שניהן חוץ לעזרה. וכתב הכ"מ ומש"כ ומעשה הלחם של שניהן חוץ לעזרה ע"כ ולא הראה שום מקור לזה, אבל כן יש להוכיח ממאי דאיתא בפסחים (דף ל"ה) במשנה שם חלות התודה ורקיקי הנזיר עשאן לעצמו אין יוצא בהן עשאן למכור בשוק יוצאין בהן, ושם (דף ל"ח:) וטעמא מאי אמר רבה כל לשוק אימלוכי מימלך אמר אי מזדבן מזדבן אי לא מזדבן איפוק בהו אנא, וע"כ מיירי שלא נעשו בעזרה דאל"כ יהיה למפרע חולין בעזרה עי' מנחות (דף פ:) וליתי לחם ולימא אי הך דקיימא תודה היא הא לחמה אי לא ליפוק לחולין א"ל וכי מכניסין חולין לעזרה ע"ש ומוכח דאינו צריך שיהיו נעשין בפנים:

פרק י

הלכה ב

וכן אכילת שירי מנחות מצות עשה שנאמר והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו. הכ"מ לא הראה מוצאו אבל כ"ה ביבמות דף ל"ט ע"ב הנותרת כו' מצות תאכל במקום קדוש מצוה שבתחלה היתה עליו בכלל היתר נאסרה וחזרה והותרה יכול תחזור להיתרה הראשון ת"ל מצות תאכל במקום קדוש מצוה:

פרק יד

הלכה ב

אבל המנחה אינה באה בשותפות ודברים אלו הן דברי קבלה. וכ' הכ"מ במנחות דף ק"ד ע"ב, ובש"ס שם איתא הכל באין בשותפות לא סילק הכתוב אלא מנחה שנאמר נפש הרי דהגמ' למד זה מקרא דנפש וכ"ה בזבחים דף ה' ע"ב ועי' בתוספות שם ד"ה נפש וצ"ע ע"ד רבינו שכ' דהוא מדברי קבלה ואולי י"ל עפ"מ דאיתא שם אח"כ אר"י מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה נפש ועמדו ע"ז רבותינו בעה"ת שם דהא איצטריך דאינה באה בשותפות ע"ש מש"כ בזה ולכך ס"ל לרבינו דר"י ס"ל דהא דמנחה אינה באה בשותפות הוא מד"ק ולא מקרא דנפש:

הלכה יד

ואחד האיש ואחד האשה עובר בבל תאחר. עי' בכ"מ ובלח"מ ועי' בשאג"א סי' ס"ו שהביא ראיה לדברי רבינו מנדרים דף ג' בחטאות יולדות דעוברת בבל תאחר ע"ש אמנם בקו"א שם דחה זה והביא שם בשם השאג"א עצמו בס' טו"א שדחה ראיה זו ע"ש. אכן כדברי רבינו מבואר בספרי מטות פיסקא קנ"ג ולא יחל דברו ר"א אומר כו' ואשה מקיש אשה לאיש מה איש עובר על בל יחל ועל בל תאחר אף אשה עוברת על בל תאחר ועל בל יחל ע"ש. ומכאן הוא מקור נאמן לדברי רבינו:

פרק יט

הלכה טז

והעכו"ם מותרין להקריב עולות לשם בכל מקום כו' ואסור לסייען ולעשות שליחותן כו' עד לשם האל ב"ה. וכתב הכ"מ מש"כ העכו"ם מותרין להקריב כו' בסוף זבחים דף קי"ו ובמל"מ כ' ומש"כ רבינו ואסור לסייען הוא בירושלמי פ"ק דמגילה הל' י"א ע"כ. והנה הרואה ידמה שדברי רבינו הללו שכ' ואסור לסייען כו' לא נתבארו בגמרא דזבחים שציין הכ"מ עד שהוצרך המל"מ להביא מקור לזה מש"ס דירושלמי אבל באמת גם דברי רבינו הללו מבוארין שם להדיא בש"ס דילן זבחים דף קט"ז ע"ב שציין הכ"מ דאיתא שם אמר מר ועכו"ם בזה"ז רשאין לעשות כן כו' לפיכך כל אחד ואחד בונה לו במה לעצמו ומקריב עליה כל מה שירצה אר"י ב"א א"ר אסי אסור לסייען ולעשות שליחותן אמר רבה ולאורינהו להו שרי כו'. והרי כל דברי רבינו מבוארין בגמרא. ומצאתי בש"ק שם בירושלמי דמגילה פ"ק הלכה י"א שהשיג בזה על המשנה למלך: